

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

van de botsende culturen op haar zelfbeleving. Hier vroeg ik mij af of een expliciet systeemtherapeutische interventie wel even goed gewerkt zou hebben – een hypothetische vraag waarop we het antwoord nooit zullen weten. Maar de waarde van de individuele therapie zo goed als de valkuilen voor de therapeut komen indringend aan bod.

In de bijdrage van Dil over gedisorganiseerde gehechtheid bij een vierjarig kind mis ik node aandacht voor de wisselwerking met de moeder en daarop gerichte interventies.

De forensische werkelijkheid die Horsman bespreekt, is van een andere orde: de politieke ontwikkelingen rond de TBS hebben geleid tot het verdwijnen van individuele inzichtgevende therapie als on-

derdeel van behandeling. Mijns inziens volstrekt terecht maakt Horsman zich zorgen over de effecten op langere termijn van het overaccentueren van de maatschappelijke veiligheid boven die van het behandelingsbelang. Het reduceren van die behandeling tot vormen van training en educatie is ook vele stappen terug in de geschiedenis.

Ladan focust op een andere indringende werkelijkheid, die van de dood, de absolute zekerheid van onze eindigheid, die wij, zoals hij ook bij zichzelf constateerde, graag uit ons bewustzijn weghouden.

Een goed verzorgde bundel inleidingen uit een aanpalende therapeutische wereld.

Han Blankstein

Getting past the affair. A program to help you cope, heal and move on – together or apart

Snyder, D.J., Baucom, D.H. & Coop Gordon, K. (2007). New York: Guilford Press. 342 pp. \$14.95. ISBN 978-57230-801-5.

Dit is een prachtig zelfhulpboek voor het brede publiek. Zoals de ondertitel zegt: 'Om u te helpen de affaire te verwerken, te genezen en samen of apart verder te gaan'. Het boek richt zich ook dikwijls met aparte adviezen tot elke partner afzonderlijk: de vaste en de ontrouwe. Baucom en Snyder zijn bekende relatietherapeuten en onderzoekers.

Het boek omvat drie delen. Het eerste deel gaat over het omgaan met het

onmiddellijke trauma. Hier komen ter sprake: het omgaan met intense gevoelens, het spreken over extreem moeilijke onderwerpen, het doorgaan met de dagelijkse routine. De vraag wordt gesteld of men samen blijft of tijdelijk uiteen moet. Partners leren grenzen stellen tegenover de derde. Partners leren bepalen hoeveel ze erover met anderen praten. Ze leren goed te zorgen voor zichzelf.

Het tweede deel gaat over de vraag: wat maakte je relatie kwetsbaar voor een affaire? Partners worden aangemoedigd hun relatie grondig te evalueren. Ze leren begrijpen wat heeft geleid tot de affaire en wat 'ontrouw' werkelijk is. Ze leren grenzen stellen zonder

de partner te kwetsen.

Men gaat na hoe de omgeving de affaire heeft beïnvloed. Hoe heeft de vaste partner onwetend tot de affaire

bijgedragen? Men helpt het paar te komen tot een goed verhaal over de affaire.

In deel drie leert het paar goed de beslissing te nemen om ofwel samen verder, ofwel uiteen te gaan. Hoe ga je verder? Hoe kom je over gekwetste gevoelens heen? Kan men een terugval voorzien? Men leert de relatie te versterken als men beslist samen te blijven.

Dit alles wordt vergezeld van oefeningen die men apart of samen kan doen: soms is de opdracht na te denken over vragen, soms moeten de partners dingen uitschrijven, soms worden ze met elkaar aan het werk gezet.

Het boek geeft een realistische beschrijving van wat er gebeurt bij een liefdesaffaire. Het staat ook vol wijze adviezen. Ik heb veel herkend en vele positieve uitroptekens naast de tekst gezet. Ik wil enkele van die treffende punten opsommen: Wat is een time-out in een koppel? Hoe maakt men regels over een affaire die ondertussen verder blijft gaan? Ik las

een mooi voorbeeld van een brief voor het beëindigen van een affaire. Ik vond adviezen over het schrijven als omgang met moeilijke gevoelens en over het verminderen van de kans op een affaire. Het boek maakt duidelijk dat een affaire niet

de schuld is van de vaste partner, maar dat ook in een goede samenleefrelatie affaires kunnen voorkomen. Ik vond een mooie definitie van 'compartmentisation':

dat partners in staat zijn gevoelens en belevingen en gedrag op te delen gedurende een affaire om toch naast en met de vaste partner te blijven leven. Er wordt gesteld dat affaires na de initiële verliefdheid kunnen evolueren naar diepe intimiteit en echte liefde, en ook dat in de verwerking van affaires soms periodes voorkomen van emotionele verdoving.

Ik mis in dit boek wel de aanpak in fasen die Luyens en Vansteenwegen (2006) in dit domein hebben geïntroduceerd. En de auteurs gaan naar mijn gevoel soms te diep in op het waarom van een affaire; voor mij hoeft men niet het laatste waarom op te delven om te kunnen verwerken en samen verder te gaan. Daarbij zet het boek partners iets teveel aan tot het maken van hypothesen over de ander, tot spreken over de ander in plaats van voor en over zichzelf.

De grote verdienste is dat door dit alles de partners worden aangezet om met elkaar over de affaire aan het werk te gaan. Voor relatietherapeuten bevat het

***... een realistische
beschrijving van
een liefdesaffaire ...***

boek een schat aan interessante inzichten en mogelijke opdrachten. Ik schat dat een kwart van de partners die relatietherapie vragen, dit doen met problemen rond liefdesaffaires.

Alfons Vansteenwegen

Literatuur

Luyens, M. & Vansteenwegen, A. (2007). *Ondanks de liefde. Hoe verwerk je een liefdesaffaire*. Tiel: Lannoo/Terra.

Clinical handbook of couple therapy, 4th edition

Alan S. Gurman (ed.) (2008). New York/London: Guilford Press. 736 pp. £ 51,75. ISBN 978-1-59385-821-6.

Afgelopen jaar was het handboekentijd, niet alleen in Nederland. Voornamelijk volledig nieuwe uitgaven van oude titels. Niet alleen 'ons' *Handboek Systeemtherapie*, maar eind 2008 ook dit kloekke boek. Alan Gurman is emeritus hoogleraar psychiatrie aan de universiteit van Wisconsin en heeft zijn sporen verdiend in de gezins- en relatietherapie. De eerste editie van dit handboek stamt uit 1985. Van de eerste twee edities voerde Gurman de redactie samen met Neil S. Jacobsen, die in 1999 overleed. Net als vorige keren wist Gurman tal van grote namen als auteurs bijeen te brengen. Met elkaar produceerden zij 26 hoofdstukken, uiteenvallend in twee delen, de 'Modellen van Relatietherapie' en de 'Toepassingen van Relatietherapie'.

De twaalf modellen van relatietherapie die in het eerste deel aan bod komen zijn:

Cognitive-behavioral (Donald Baucom e.a.), *Integrative behavioral* (Sonja Dimidjian e.a.), *Gottman method* (echtpaar Gottman),

Emotionally focused (Susan Johnson), *Object relations* (echtpaar Scharff), *Transgenerational* (Laura Roberto-Forman), *Narrative* (Jill Freedman en Gene Combs), *Solution-focused* (Michael Hoy), *Structural* (George Simon), *Brief strategic* (Varda Shoham e.a.), *Affective-reconstructive* (Douglas Snyder en Alexandra Mitchell) en tot slot *Integrative couple therapy* (Gurman zelf).

In het tweede deel komen toepassingen aan de orde op allerlei gebieden, zoals scheiding, vreemdgaan, hertrouwen, ernstige ziekte en genderkwesties.

Ik heb het boek aangeschaft om vlot een actueel overzicht te krijgen van oude en nieuwe modellen van relatietherapie, hun verschillen en overlappingen. Om globaal een indruk te krijgen wat nieuw is, heb ik vorige edities erbij genomen. Een paar dingen vielen mij op.

Gurman maakt nauwelijks duidelijk wat nieuw of anders is in deze editie. Echt